

В.О. Шаповалов

V.O. Shapovalov

СУЧАСНИЙ СТАН АКЦІОНЕРНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ І ШЛЯХИ ЙОГО ПОЛІПШЕННЯ

CURRENT STATE OF JOINT-STOCK SECTOR IN UKRAINE AND WAYS OF ITS IMPROVEMENT

У статті розглядаються шляхи формування акціонерного капіталу та проаналізовано сучасний стан акціонерного сектора України, виділено основні його проблеми, визначено шляхи удосконалення акціонерних відносин.

The article considers the ways of the equity formation, and the current state of the joint-stock sector in Ukraine is analyzed; its key problems are highlighted, and the ways of the joint-stock relationship improvement are defined.

Ключові слова: акціонерний капітал, акціонерна власність, акціонерне товариство, ринок акцій, дивіденди.

Keywords: equity; joint-stock property; joint-stock company; stock market; dividends.

Табл. 3. Рис. 2. Літ. 16.

Постановка проблеми. Із виникненням в Україні недержавного сектора економіки постало питання вибору організаційної форми капіталу, яка б найбільшою мірою сприяла швидкому розвитку ринкових відносин та відповідала принципу соціальної справедливості. Як показує історія розвинутих країн, такою організаційною формою є акціонерна. Тому в нашій країні економічні реформи були спрямовані в русло формування акціонерного сектора економіки, тобто здійснення акціонування економічних відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Акціонерний розвиток в Україні до цього часу займає чинне місце і привертає увагу не лише науковців-дослідників, але й представників державних управлінських структур та суб'єктів господарювання. Аналіз наукової літератури показав, що проблеми формування та розвитку акціонерного сектора вітчизняної економіки та його похідні досить широко висвітлені в дослідженнях науковців, серед яких можна відмітити роботи А. Бандуріна, С. Богачева, О. Денис, О. Карбовник, С. Кудин, Ю. Лупенка, А. Сірка.

Невирішені частини загальної проблеми. Однією з проблем у загальній теорії акціонерних відносин, яка вимагає дослідження, є неоднозначність трактування категорії акціонування та наслідків його здійснення в Україні.

Цілі статті. На наш погляд, для більш повного та адекватного відображення процесів становлення акціонерного капіталу у вітчизняній транзитивній економічній системі необхідно з'ясувати сутність акціонування та оцінити сучасний стан акціонерного сектора України.

Виклад основного матеріалу. Акціонування слід розглядати як економічну категорію. Найчастіше акціонування ототожнюють із процесами приватизації та роздержавлення. Так, А. Сірко зазначає, що «...акціонування власності полягає у тому, що воно стає, насамперед, основою роздержавлення і приватиза-

ції крупних підприємств» [15, 168]. Подібних поглядів дотримуються також С. Богачев, О. Карбовник, С. Кудин, В. Морозюк, які вважають акціонування одним із способів приватизації [2; 9; 10; 14]. О. Макаренко під акціонуванням розуміє перетворення державного підприємства у відкрите акціонерне товариство [13].

Інша група дослідників акціонування розглядає як спосіб залучення коштів для функціонування акціонерного товариства. Так, у праці О. Кузьміна та П. Ільчука зазначається, що «акціонування — це спосіб залучення акціонерного капіталу з метою створення, функціонування та розвитку корпорації» [11, 208]. О. Гуцуляк вважає, що «акціонування означає можливу зміну структури акціонерів, появу нових власників та збільшення статутного капіталу» [3, 246]. А. Бандурін зазначає, що акціонування — це звичайний спосіб залучення капіталу корпораціями [1].

К. Ткач розмежовує поняття формального і реального акціонування, зазначаючи, що «формальне акціонування стосується лише права на власність, тоді як реальне акціонування передбачає наповнення цих правових змін реальним економічним змістом» [16, 6].

На нашу думку, дані підходи є неповними та однобічними. Ми вважаємо, що акціонування як економічна категорія має глибокий і самостійний зміст, його можна розглядати як у вузькому, так і широкому значенні. Акціонування — це організаційно-економічний механізм виникнення і функціонування особливої форми капіталу — акціонерної. Цей механізм, його принципи, методи, способи і форми діють не лише при створенні, але протягом усього періоду існування акціонерного товариства. Будь-який організаційно-економічний механізм проходить стадії зародження, розвитку та відмирання. Строк його дії залежить від того, чи відповідає він певним економічним відносинам, економічному рівню розвитку виробництва, певним соціальним умовам. Він може адаптуватися до існуючого середовища, набувати нових рис, не змінюючи при цьому своєї суті. У тому випадку, якщо механізм відповідає вимогам економічних законів, він розвивається і продовжує діяти впродовж різних стадій розвитку економічної системи. Тому ми вважаємо, що *акціонування слід розглядати як організаційно-економічний механізм, що відображає, з одного боку, процеси формування та функціонування акціонерного капіталу, з іншого, процеси управління та контролю за результатами кругообороту акціонерного капіталу в інтересах власників зокрема та національної економіки в цілому.*

На рис. 1 зображено схему, в якій узагальнено основні форми та моделі здійснення акціонування.

На основі звітів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку за 2002–2005 рр. [5–8] нами здійснено оцінку стану вітчизняного акціонерного сектора. Аналіз включає такі кроки:

1. Оцінка кількості акціонерних товариств в Україні та динаміки їх зміни.
2. Аналіз результатів кругообороту акціонерного капіталу.
3. Дослідження динаміки емісій акцій, в тому числі в розрізі суб'єктів ринку та цільового спрямування.

Загальний стан акціонерного сектора України. За роки незалежності України у вітчизняній економіці сформовано досить потужний акціонерний сек-

тор. Його формування відбувалося кількома шляхами: класичним (створення нового акціонерного товариства шляхом об'єднання коштів) і трансформаційним (перетворення існуючих підприємств — державних і недержавних — в акціонерне товариство).

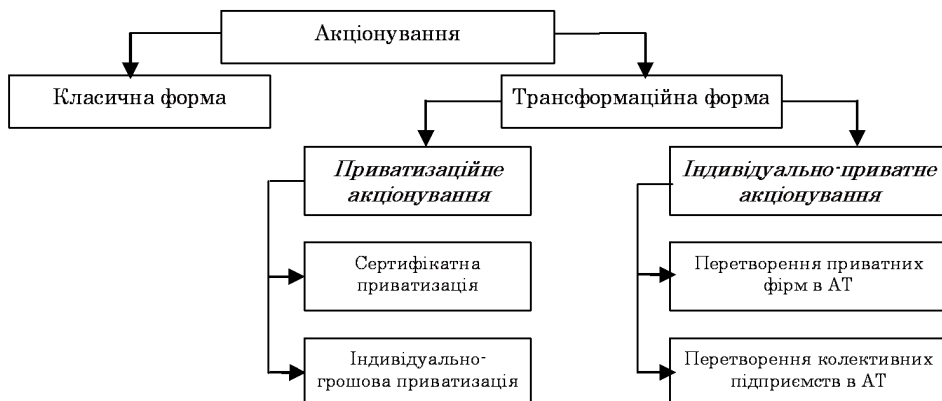

Рис. 1. Акціонування в умовах перехідної економіки України

У табл. 1 узагальнено кількість акціонерних товариств та їх динаміку за період з 1997 р. по 2005 рік.

Таблиця 1. Кількість та динаміка акціонерних товариств в Україні в 1997–2004 рр., розраховано за [7]

Кількість акціонерних товариств	01.01. 1998	01.01. 1999	01.01. 2000	01.01. 2001	01.01. 2002	01.01. 2003	01.01. 2004	01.01. 2005
ВАТ, тис. шт.	10,6	11,6	11,85	11,85	12,04	12,01	11,79	11,56
ЗАТ, тис. шт.	22,9	23,98	23,41	23,41	22,89	22,7	22,47	21,83
Всього АТ, тис. шт.	33,5	35,58	35,26	35,26	34,93	34,71	34,26	33,39
Питома вага ВАТ, %	31,64	32,60	33,61	33,61	34,47	34,60	34,41	34,62
Питома вага ЗАТ, %	68,36	67,40	66,39	66,39	65,53	65,40	65,59	65,38
Разом	100	100	100	100	100	100	100	100

На початок 2005 р. в Україні зареєстровано 33387 акціонерних товариств, з них 11556 — ВАТ (34,62%), 21831 — ЗАТ (65,38%). Протягом 1997–2004 рр., спостерігається тенденція до поступового зменшення кількості акціонерних товариств. Так, якщо на початок 1999 р. їх нараховувалося 35,58 тис. шт., то наступні роки характеризуються такими даними: 01.01.2000 — 35,26 тис. шт., 01.01.2001 — 35,26 тис. шт., 01.01.2002 — 34,93 тис. шт., 01.01.2003 — 34,71 тис. шт., 01.01.2004 — 34,26 тис. шт. Така динаміка зумовлена процесами ліквідації збанкрутілих АТ та тих, які припинили діяльність через внутрішні суперечності.

На даний час, практично в усіх галузях економіки задіяна акціонерна форма капіталу. Найбільше акціонерних товариств припадає на промисловість (31,5% загальної кількості), оптову й роздрібну торгівлю (21,2%), дещо меншою є кількість АТ у сфері операцій з нерухомістю (12,2%), у будівництві (10,5%), сільському господарстві, мисливстві та лісовому господарстві (8,8%), на транспорті і у зв'язку (8,6%) [12].

Щодо регіонального розподілу, то найбільша кількість АТ зафіксована в Київській обл. та м. Київ — 8975 підприємств. У Дніпропетровській, Донецькій та Харківській областях налічується 2529, 2558 та 2758 підприємств відповідно [7]. Такий розподіл не викликає подиву, оскільки в цих регіонах сконцентрована найбільша частка виробничих потужностей економіки України. Саме в цих областях було найбільше державних підприємств, які згодом стали акціонерними. До того ж положення адміністративних центрів та їхня роль в економіці зумовлювала появу АТ, заснованих на класичних засадах. Крім того, в АР Крим, Запорізькій, Луганській, Львівській та Одеській областях функціонує понад 1000 АТ, що також зумовлено вищезазначеними чинниками. В решті областей кількість АТ нараховує від 292 підприємств у Чернівецькій обл. до 902 товариств у Миколаївській обл., залежно від ступеня розвитку галузей економіки, наявності природних ресурсів та економічної ролі в народному господарстві [7].

Акціонерні товариства займають досить важливе місце в економіці України. У 2003 р. в них працювало 21,5% зайнятих в економіці осіб, вони виробляли 65,7% загального обсягу промислової продукції. На них сконцентровано 30,1% основних засобів та 30,3% оборотних активів, формується 26,1% чистого доходу та 79,6% чистого прибутку підприємств усіх сфер економіки [12].

Протягом 2004 р. зросли активи акціонерних підприємств: ВАТ на 41,24 млрд. грн.; ЗАТ на 40,75 млрд. грн. Позитивним є факт збільшення власного капіталу акціонерних підприємств — до 238,88 млрд. грн. [8]. Поряд із цим спостерігається зростання дебіторської і кредиторської заборгованості АТ. На кінець 2004 р. вона склала 71,36 млрд. грн. та 82,54 млрд. грн. відповідно [8].

Проте вести мову про ефективність функціонування акціонерного капіталу можна лише за умови якісних результатів роботи акціонерного сектора.

Так, за даними ДКЦПФР чистий прибуток ВАТ у 2001 р. збільшився майже на 450 тис. грн., тоді як збиткові підприємства і надалі продовжували неефективну діяльність, збільшивши свої збитки на 550 тис. грн. Серед усіх ВАТ прибутковими є 3800 емітентів, збитковими — 4775 підприємств, хоча кількість збиткових товариств скоротилася на 1000 [5].

У 2004 р. з 8942 ВАТ 3957 підприємств або 44,25% отримали прибуток на загальну суму 16849 млн. грн., але 4985 товариств або 55,75% закінчили рік зі збитком, величина якого склала 7351 млн. грн. [7].

Щодо ЗАТ, то у 2004 р. величина чистого прибутку склала 11,2 млрд. грн., а чистого збитку — 2,65 млрд. грн. [8]. Але потрібно зауважити, що ця інформація стосується не усіх підприємств, а лише тих, які подали свою звітність до ДКЦПФР.

За видами економічної діяльності найбільш прибутковими підприємства були АТ обробної та добувної промисловості, оптової та роздрібною торгівлі, фінансової діяльності, транспорту. Але поряд з цим такі підприємства отримують і найбільші збитки [8].

Можна зробити висновок, що в Україні в останні роки намітилися позитивні тенденції у виробничій діяльності акціонерних товариств. Незважаючи на важкі попередні роки, багато підприємств спромоглося перебудувати свою діяльність відповідно до ринкових вимог. Враховуючи також той факт, що в

Україні сформовані не найкращі умови для розвитку акціонерного капіталу, що багато акціонерних підприємств не подають правдиву інформацію про свій економічний стан та працюють у тіні, можна стверджувати, що в майбутньому акціонерні товариства будуть працювати не менш ефективно, залишаючись головною продуктивною силою.

Дивідендна політика вітчизняних АТ. Незважаючи на певні успіхи у функціонуванні акціонерного капіталу, результати його кругообігу не позначаються на рівні дивідендних виплат. Як зазначає О.Б. Денис, «зростання кількості ВАТ, що мають чистий прибуток, та рівня прибутковості ... не впливає на дивідендні виплати українських підприємств — збільшення кількості АТ, що мають чистий прибуток та зростання останнього не супроводжуються збільшенням частки ВАТ, які виплачують дивіденди» [4, 110]. Так, згідно з даними ДКЦПФР за підсумками 2001 р. з усіх ВАТ лише 485 емітентів прийняли рішення про виплату дивідендів: за простими акціями на суму 183,874 млн. грн., а за привілейованими — на суму 6326,182 млн. грн. [5]. У 2004 р. за результатами діяльності 2003 р. дивіденди виплачували 451 ЗАТ на суму 243,6 млн. грн, в попередньому році таких підприємств було 460, а сума виплат склала 253,5 млн. грн. Серед ВАТ 115 товариств сплатило акціонерам дивідендів на суму 38,8 млн. грн, а в 2002 р. таких підприємств було 120, сума виплачених дивідендів склала 23,6 млн. грн. [7].

Ситуація з дивідендними виплатами дещо покращилася за підсумками діяльності АТ у 2004 році. Так, 605 ВАТ сплатили дивіденди на суму 978,66 млн. грн., що значно перевищує минулі роки. 414 ЗАТ сплатили дивіденди на суму 404,5 млн. грн. [8]. Але, порівнюючи із загальною кількістю вітчизняних акціонерних підприємств, це складає лише 3%.

До основних причин, які не сприяють розвитку дивідендної політики АТ, можна віднести:

- незадовільний загальний економічний стан країни та акціонерних підприємств зокрема;
- можливість власників контрольних пакетів акцій отримувати доходи з інших джерел;
- зловживання керівництва АТ, які досить часто є і акціонерами;
- відсутність ринкових методів контролю за діями менеджменту;
- нерозвиненість ринку акцій;
- низьку корпоративну культуру та недосконалість корпоративного управління;
- застаріле та малоефективне обладнання, яке вимагає негайного оновлення, внаслідок чого прибуток реінвестується.

Інвестиційна діяльність акціонерних підприємств. Ринок акцій виконує функції мобілізації та трансформації заощаджень в інвестиції, їхнього розподілу між галузями економіки, перерозподілу прав власності на капітал, інформування про стан економіки та її окремих елементів. Основними показниками впливу ринку акцій на національну економіку треба визнати обсяги розміщених емісій.

На рис. 2 відображено динаміку обсягів зареєстрованих випусків акцій за період 1996–2004 років.

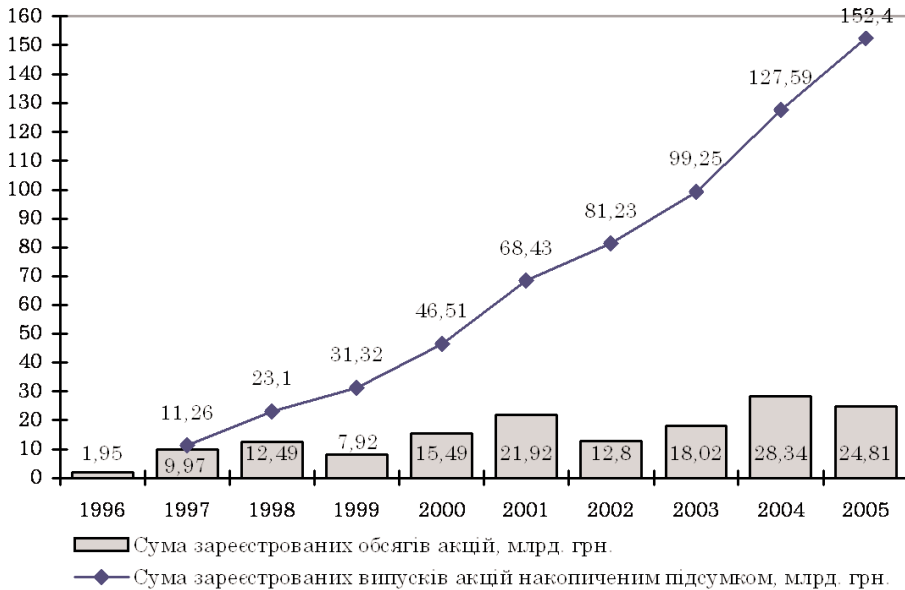

Рис. 2. Динаміка та обсяги випуску акцій у 1996–2005 роках, складено за [8]

Як видно з рис. 1, кожні три роки після зменшення обсягів випуску акцій спостерігається певне поживавлення на ринку. Так, у 2004 р. було зареєстровано акцій на суму 28,34 млрд. грн., що більше, порівняно з 2003 р., на 10,32 млрд. грн. або на 57,27%, а з 2002 р. – на 15,54 млрд. грн. або на 121,4%. Взагалі у 2004 р. було зареєстровано найбільші суми емісій акцій вітчизняних товариств починаючи з 1996 року. У 2005 р. ДКЦПФР було зареєстровано випусків акцій на суму 24,81 млрд. грн., що, порівняно з 2004 р., менше на 3,53 млрд. грн., але з 1996 р. – це другий за розміром обсяг. Всього ж сумарна вартість випущених акцій з кінця 1997 р. до початку 2006 р. збільшилась у 13,5 раза – з 11,26 млрд. грн. до 152,4 млрд. грн.

Досить цікавою інформацією є дані про структуру емітентів, що здійснювали емісію акцій у 2001–2004 рр., яка наведена в табл. 2.

Таблиця 2. Структура емісій акцій за суб'єктами ринку України, розроблено за [5-7]

Суб'єкти ринку	2001 рік		2002 рік		2003 рік		2004 рік		Разом за період 1996–2004 рр.	
	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %
Комерційні банки	0,934	4,26	1,2184	9,52	1,339	7,43	2,802	9,89	9,285	7,28
Страхові компанії	0,385	1,76	0,4365	3,41	1,566	8,69	1,762	6,22	4,624	3,62
Інвестиційні компанії та фонди	0,003	0,01	0,0005	0,00	0,018	0,10	0,068	0,24	0,087	0,07
Підприємства	20,601	93,98	11,1403	87,06	15,1	83,78	23,71	83,66	113,601	89,03
Усього	21,921	100	12,796	100	18,02	100	28,34	100	127,597	100

Якщо розглядати структуру випусків акцій у розрізі емітентів, то найбільшу питому вагу мають виробничі підприємства та організації, їхня частка у 2004 р. становила 83,66% від загальної суми емісії (23,71 млрд. грн.) і порівня-

но з 2003 р. зменшилася на 0,12 відсоткових пунктів. З урахуванням випусків акцій за період 1996–2004 рр., то частка складає 89,03%. Банківські установи у загальній величині емісій зазначеного періоду займають 7,28%, страхові компанії – 3,62%, інвестиційні компанії та фонди – 0,07%. І хоча в останні роки їхня частка у випущених акціях підвищується, все ж АТ переважають у сфері матеріального виробництва товарів та послуг. Це свідчить про те, що підприємства виробничної сфери шукають шляхи фінансування на зовнішніх ринках капіталу, залучаючи додаткові кошти з ринку цінних паперів.

У табл. 3 узагальнено напрямки, за якими здійснювалась емісія акцій у 2002–2004 роках.

Таблиця 3. Випуск акцій у 2002–2004 рр. за напрямками емісій, розраховано за [5–7]

Мета випуску акцій	2002		2003		2004		Абсолютне відхилення 2004 р. порівняно з:		Відносне відхилення 2004 р. порівняно з:	
	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %	2002	2003	2002	2003
Реальне залучення коштів	7,19	54,89	13,02	61,56	15,18	51,46	7,99	2,16	111,13	16,6
Індексація основних фондів	2,10	16,03	1,11	5,25	0,7	2,37	-1,40	-0,41	-66,67	-36,9
Реорганізація товариств	0,79	6,03	4,85	22,93	6,28	21,29	5,49	1,43	694,94	29,5
Приватизація та корпоратизація	3,02	23,05	2,17	10,26	7,34	24,88	4,32	5,17	143,05	238,3
Разом	13,10	100	21,15	100	29,5	100	16,40	8,35	125,19	39,5
Всього зареєстрованих випусків	12,8	97,7	18,0	85,2	28,3	96,07	15,54	10,32	121,41	57,3

Позитивною тенденцією є збільшення величини зареєстрованих ДКЦПФР у 2002–2004 рр. випусків акцій, які емітовані з метою залучення реальних коштів у діяльність ВАТ і ЗАТ. У 2004 р. вона склала 15,18 млрд. грн., що становить 51,46% від загального обсягу емісій. Порівняно з 2003 р., це на 2,16 млрд. грн. або на 16,6% більше, але питома вага таких випусків зменшилася на 10,1 відсоткових пункта. Але поряд із цим спостерігається також значна частка акцій, випущених у процесі реорганізації товариств та в межах приватизації і корпоратизації державних підприємств. У 2004 р. величина таких емісій склала 21,29 млрд. грн. та 24,88 млрд. грн. відповідно.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що ринок акцій досить обмежено виконує свою функцію із залучення коштів у реальний сектор економіки. Основними стримуючими чинниками цього є постприватизаційний перерозподіл акціонерного капіталу, нерозвинена інфраструктура ринку акцій, низька захищеність інвесторів, інвестиційна непривабливість АТ, відсутність достатніх коштів для інвестування, недосвідченість менеджменту компаній тощо.

Висновки та перспективи подальших розробок. Акціонерний сектор є досить вагомим у економіці України, виробляючи значну частку ВВП, забезпечуючи робочими місцями та заробітною платнею велику кількість працездат-

ного населення. Акціонування як механізм формування акціонерного капіталу у вітчизняній економіці набуло специфічних рис, що і визначило сучасний стан акціонерних підприємств. На сьогодні більшість АТ перебуває в кризовому стані, працює збитково, не має можливості виплачувати дивіденди, потребує значних інвестиційних вливань для поліпшення матеріально-технічної бази. Ринок акцій не забезпечує вітчизняні підприємства необхідним капіталом.

Для покращення стану акціонерного сектора в Україні необхідно вирішити низку завдань, найголовнішими з яких є такі:

1. Розробка заходів цілеспрямованого та дієвого державного регулювання акціонерних відносин у контексті фіскальної, грошово-кредитної та валютної політики.

2. Підвищення рівня законодавчої бази акціонування, зокрема прийняття Закону України «Про акціонерні товариства».

3. Створення загальноекономічних передумов для підвищення конкурентоспроможності фондового ринку України з подальшою цивілізованою його інтеграцією в міжнародні ринки капіталу.

4. Зміцнення функціонування організованого ринку цінних паперів України шляхом розвитку об'єктів його інфраструктури та застосування сучасних технологій.

5. Підвищення рівня корпоративної культури в АТ щодо прав акціонерів та управління підприємством.

6. Посилення ролі інституційних інвесторів на ринку акцій (інститутів спільного інвестування, компаній з управління активами, недержавних пенсійних фондів) з метою залучення реального капіталу.

7. Підвищення інвестиційної привабливості АТ для портфельних інвесторів, шляхом поглиблення інформаційної прозорості підприємств, ринкового визначення курсів акцій, оптимізації дивідендної політики.

Вирішення вищезазначених завдань дасть змогу побудувати в Україні ефективний економічний механізм координації акціонерних відносин, що сприятиме результативній діяльності акціонерних підприємств.

1. Бандурин А.В. Деятельность корпораций. — М.: БУКВИЦА, 1999.

2. Богачев С. Акціонерні промислові підприємства: перші результати діяльності // Регіональна економіка. — 2002. — №2. — С. 109—115.

3. Гуцуляк О.Ю. Способи залучення коштів українськими акціонерними товариствами // Вісник. — Львів, 2003. — №484: Проблеми економіки та управління. — С. 245—250.

4. Денис О. Аналіз результатів використання акціонерного капіталу в Україні // Регіональна економіка. — 2003. — №3. — С. 107—114.

5. Звіт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку за 2002 рік // www.ssmc.gov.ua.

6. Звіт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку за 2003 рік // www.ssmc.gov.ua.

7. Звіт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку за 2004 рік // www.ssmc.gov.ua.

8. Звіт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку за 2005 рік // www.ssmc.gov.ua.

9. Карбовник О.І. Акціонування в умовах ринкової трансформації економіки України: Автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.01.01 / Львівський держ. ун-т ім. Івана Франка. — Львів, 1999.

10. Кудин С.І. Акціонерна власність в умовах ринкової трансформації економіки України: Автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.01.01 / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. — Львів, 2003.

11. Кузьмін О.Є., Ільчук П.П. Акціонування в системі корпоративного управління // Вісник. — Львів, 2002. — №446: Логістика. — С. 207—213.

12. Лупенко Ю. Акціонерний сектор вітчизняної економіки // Економіка України. — 2005. — №1. — С. 42—46.

13. *Макаренко О.П.* Акціонування, інвестування і забезпечення соціально-економічної стабільності підприємства в умовах формування ринкових відносин: Автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.02.03 / Харківський держ. ун-т. — Харків, 1998.

14. *Морозюк В.В.* Акціонування державних підприємств як напрямок формування ринкових відносин в перехідній економіці: Автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.01.01 / Харківський національний ун-т ім. В.Н. Каразіна. — Харків, 2000.

15. *Сірко А.В.* Акціонерна власність: природа та проблеми реалізації в постприватизаційних умовах // Збірник наукових праць. — Вінниця, 2002. — Вип. 13. — С. 166—174.

16. *Ткач К.І.* Формування інтеграційної моделі акціонування в промисловості України: Автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.07.01 / НАН України; Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень. — Одеса, 2004.

Стаття надійшла до редакції 26.07.2006.

КНИЖКОВИЙ СВІТ

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТА ЮРИДИЧНА ОСВІТА
ПРЕСТИЖНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Україна, 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26

E-mail: book@nam.kiev.ua

тел./факс 288-94-98, 280-80-56

Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект): Наукова монографія. — К.: Світ Знань, 2002. — 528 с. Ціна без доставки — 25 грн.

Автор: С. А. Єрохін

Монографія присвячена актуальній проблемі світової та вітчизняної економічної науки. Викладені теоретико-методологічні питання структурної трансформації національної економіки. Розкрито загальний сценарій структурної трансформації економік розвинутих країн світу. Проаналізовані сучасні наукові парадигми суспільного розвитку, що базуються на немарксистській та нематеріалістичній світоглядній основі. Доведено, що понятійний апарат, так званого формаційного підходу не спрацьовує при вивченні трансформаційних реалій сучасної світової та української економік. Обґрунтовано шляхи переходу

економічної системи України на більш високий цивілізаційний рівень за рахунок докорінної модернізації основних інституціональних, управлінських, технологічних та виробничих структур.